

Děkuji Vám, že jste si stáhli tento e-book.

Vkročili jste tak na cestu svobodné mobilní komunikace.

Jmenuji se Tomáš Dušek a budu vaším průvodcem. Řeknu Vám, jak začít používat komunikační prostředek, který jste dosud možná vůbec neznali. A pokud jste ho znali, chcete zřejmě proniknout hlouběji do světa jeho používání. Proto jste začali číst tento e-book.

Společně se ponoříme do vln PMR a využijeme maximum toho, co tento mobilní svět nabízí.

PMR – osobní rádio

Já už si užívám úžasných vlastností technologie PMR několik let. Moje první krůčky byly nespělé. Možná budou i ty vaše. Ale nevadí. Půjdeme spolu vaším krokem. Je jen na vás, jak rychle budeme postupovat. Je jen na vás, jak hluboko se ponoříte do vln PMR. Je to vaše osobní věc.

Stejně jako PMR je vaše osobní rádio - Personal Mobile Radio.

Když jsem poprvé držel v ruce první PéeMeRku, byl jsem ještě malý kluk. Lítili jsme s nimi zběsile mezi domy a byli fascinováni, že se slyšíme i tam, kde na sebe nevidíme. Bylo to někdy v 70. letech 20. století a já neměl o téhle technologii ani páru. U nás to prostě nebylo. My jsme se s PMR setkali jenom díky tatínkovi jednoho kamaráda, který jednu sadu přivezl z tehdy Západního Německa.

Vysílačky při našem poměrně nešetném používání za nějaký čas dosloužily. Zapomněli jsme na ně. Jak by ne. Teprve po letech, vlastně až v tomto jednadvacátém století, jsem zase naplno začal využívat mobilní komunikace. Ale pozor, teď nemluvím o PMR, které je ještě pro mnoho lidí neznámou technologií. Mluvím o mobilních telefonech.

Mobilní s telefonem, mobilní s vysílačkou

Mobilní operátoři opředli postupně naši zem svými sítěmi. Naučili nás používat přístroje, které ještě koncem minulého století byly pevně svázané kabelem se svými domácími souřadnicemi. Utrhli je, místo kabelů natáhli radiové vlny, zasíťovali nejen naši zem, ale celou Evropu, celý civilizovaný svět. A my jsme přijali mobil jako nutnou součást života. Upřímně řečeno, málokdo z nás se bez mobilu dokáže obejít třeba jen jeden jediný den.

Mobil se zdá být tím pojátkem se svobodou ve stylu „nevaž se, odvaž se“. Cestou k možnosti kdykoli hovořit s kýmkoli. Přiznávám se, že i mně to tak připadalo. Ale dnes mám na to přeci jenom trochu jiný pohled.

Ten se začal vytvářet vlastně už poměrně dávno. Bylo to v době, kdy pokrytí signálem mobilních operátorů nebylo tak husté. V době, kdy mobilní telefonát v cizině vám mohl udělat pěknou díru do rozpočtu.

Už od mládí miluji hory a toulám se po jejich hřebenech, stoupám na jejich vrcholy a nořím se do jejich hlubokých údolí. Ve chvíli, kdy jsem si zvykl na mobilní telefon a začal ho s sebou tahat i na tyhle výpravy, začala mi docházet i omezení, která mobil s sebou nese.

Především v takovýchto situacích i dnes pocítíte, že nezávislost a volnost, kterou mobil zdánlivě poskytuje, není neomezená. Signál sahá leckde. Přesto v okrajových částech nejen naší země to není úplně stoprocentní. A když se ponoříte do nějakého údolíčka, můžete být bez spojení na hezky dlouhou dobu.

Tak jsem na tom byl řadu let i já. Neměl jsem ani tušení, že u nás už nějaký ten pátek jsou k dispozici ty malé šikovní radiostanice, na které nepotřebujete žádnou licenci. Stanice PMR, do kterých dáte normální tužkové nebo mikrotužkové baterie, zapnete a jste hned na příjmu.

A pokud dodržíte několik jednoduchých pravidel, která vám postupně prozradím, můžete s PMR zažít věci, které by vás jinak minuly.

Hory a přátelé

Ted' se ale vrátím ještě několik let zpátky. Tenkrát jsem ještě neměl o existenci PMR ani tušení.

Neznal jsem ty nadšence, kteří s sebou nosí ven malé radiostanice připomínající mnohdy dětskou hračku. Nemohl jsem s nimi mluvit. Nevěděl jsem, že daleké výhledy z hor je možné doplnit i rozhovorem na vzdálenosti mnohdy větší, než kam oko dohlédne. Chyběl mi jeden možný rozměr se spoustou zážitků.

Stejně tak při cestách s rodinou nebo přáteli v horských údolích a dalších místech s horším pokrytím mobilních operátorů jsme se ztráceli a těžko znovu hledali. Ani nemluvíme o cestách za hranice, kde roaming stál dost peněz. A i dnes si v cizině připlatíte pěkných pár kaček navíc při volání na česká čísla svých přátel, kteří jsou pár set metrů od vás. Pokud to spojení vůbec zafunguje.

Koupit si vysílačku je dobrý začátek

Tak jsem na tom byl někdy do roku 2011. Tehdy jsem zjistil, že ty hračky z mého dětství, kterým jsme tenkrát říkali Walkie-Talkie, jsou zase k dostání. Dřív to tak nebylo, ale najednou není problém si je pořídit. Ale na co? Už nejsme malé děti, tak nač si kupovat tyhle hračky?

Hledal jsem odpověď na tuhle otázku. V internetových obchodech byly k dostání nejrůznější typy. Tápal jsem v parametrech, ale hlavně jsem hledal, k čemu může být dobrá taková vysílačka. Podle údajů výrobců se s ní dá dovolat tak jeden dva kilometry, maximálně osm nebo deset. To mě opravdu nijak neoslňovalo. A po městě to prý moc nechodí. Pravda, vzpomínka z dětství potvrzovala, že ve městě to šlo za jeden roh, ale za dva už stěží. Přesto mi připadalo, že by to nemuselo být úplně tak, jak to z „oficiálních“ informací vypadá. Pátral jsem tedy dál. Časem jsem zjistil mnoho

dalších informací. Zjistil jsem, že to bude asi všechno trochu jinak. Později jsem našel pár lidí, kteří mi to potvrdili, a to byla poslední kapka. Koupil jsem si tu svoji PMR hračku. Vysílačku. Péemerku.

Měl jsem přečteno z internetu všechno možné a usoudil jsem, že můžu začít vysílat. Připadalo mi, že je u nás tolik majitelů PMR, že udělat svoje první spojení bude záležitostí okamžiku. Moje první zkušenost byla ale dost odstrašující. Vyvolával jsem do kraje a nic. Ticho.

Společně začneme vysílat

Dnes vím, že jsem tenkrát nebyl ve správný čas na správném místě. Měl jsem už správnou výbavu. Ale to není všechno, jak se ode mě dozvíte v tomto e-booku. Všechno ale můžeme zvládnout. A společně dokonce můžeme změnit realitu i v téhle oblasti.

Od doby mých PMR začátků uplynulo už dost let. To místo mého prvního vysílání už není nesprávným místem. Připojil jsem se do houfu péemerkařů, kteří bez vysílačky nevytáhnou paty a jsou na příjmu. Čekají, kdy se ozvete. A přidávají se stále další lidé. V tomto e-booku vám ukážu, jak na to. Otevřu vám dveře, pozvu vás na cestu a půjdu s vámi.

Tenkrát jsem ještě nevěděl, co vím teď. Dnes jsem se ale rozhodl podělit se s vámi o své nabyté zkušenosti v e-booku a na stránkách pmr.vcechach.cz. Předám vám svoje know-how, abyste se snadno mohli přidat a užívat si tenhle kousek nové reality. Pokud dodržíte pár jednoduchých principů, které vás naučím, budete dělat radost sobě i ostatním.

Poznáte nové lidi. Neztratíte se přátelům na cestách do přírody a v neposlední řadě ušetříte v cizině za roaming. S mojí pomocí nebudete tápat, zkoušet a mýlit se. Vyhnete se konfliktům a nezdarům. Užijete si svobodu i dobrodružství. Pojdme začít.

PMR je volnost a svoboda

Protože PMR je pro mě především symbolem svobody, nebudu vás zatěžovat s technickými detaily, fyzikálními principy, nebo dokonce zákony. Snad se jen občas zmíním, abychom byli stále, jak se říká „v obraze“.

Pokud tedy ještě PMR vysílačku nemáte, nebo máte, ale ještě nevysíláte, můžeme začít tím, co tahle „hračka“ umí. Umí vás spojit s druhými lidmi. To je první a základní vlastnost. Možná si ji ani příliš neuvědomujeme. Zejména my, kdo už ji používáme delší dobu, považujeme to za samozřejmost. Já jsem ale přesvědčený, že je potřeba si tuhle vlastnost občas připomenout. S PMR můžete komunikovat s druhým člověkem nezávisle na třetí straně. Na rozdíl od mobilu nepotřebujete operátora.

Nepotřebujete jeho infrastrukturu, jeho zařízení, jeho antény, jeho tarify. Nepotřebujete a nemusíte nikomu za nic platit. Jakmile máte svoji PMR vysílačku, pak už jsou jediný náklad baterie nebo akumulátory. A o ty se musíte postarat i u svého mobilu.

Mobilní telefon na tomto místě zmiňuji záměrně. Asi většina z nás je zvyklá komunikovat pomocí mobilu. PMR vám nabízí možnost úplně jiné komunikace. PMR rozšíří vaše obzory směrem, o kterém teď nemáte ani tušení. PMR zastoupí váš mobil v určitých chvílích způsobem, který vás možná zatím nenapadne. Ne, nezahazujte svůj mobil. Nechte ho v kapse a z druhé kapsy vyndejte svoji péemerku.

Když odkládáte mobil, odkládáte i svůj seznam kontaktů. Seznam, který je nahraný v mobilu a vlastně omezuje váš mobilní svět rozhovorů na skupinu lidí, které jste si do mobilu vložili. Kde je váš seznam kontaktů v PMR? Není. Váš seznam kontaktů, který vás nikdy nijak neomezí, teprve vznikne. Vznikne, aby nebyl nikde uložený. Vznikne, aby zůstal ve vaší hlavě, jako tam zůstávají obličejové (a hlasy) těch lidí, se kterými se setkáváte tváří v tvář. Na fotbale, při vycházce, v hospodě, každý podle sebe. A tady na vás čeká zástup lidí, kteří jsou na nejrůznějších místech kolem vás, abyste se spolu teprve setkali na vlnách PMR.

To je první věc, která je jiná, která se liší od toho, co známe z mobilu. Neexistuje seznam. Existují skuteční lidé, jejich hlasy, jejich příběhy, které ještě neznáte. Ale můžete je poznat.

PMR jsou dveře do nové dimenze komunikace

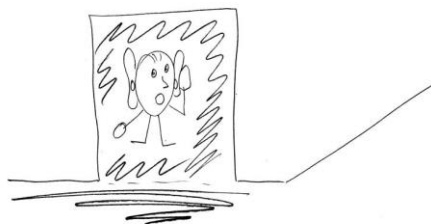
Další rozdíl má svoje kořeny vlastně taky v seznamu kontaktů ve vašem telefonu. Ale spíš plyne z podstaty technologie mobilních telefonů. Na mobilu vytočíte jedno konkrétní číslo. Zvedne to jeden konkrétní člověk. Zpravidla přesně ten, komu jste volali. Víte zpravidla přesně předem, o čem s ním budete mluvit. Mluvíte spolu, jako byste byli zamčeni společně v jedné místnosti. V místnosti vybavené zvukovou izolací tak, aby nic z vašeho hovoru neproniklo mimo váš svět, který je v té chvíli omezený jenom na „ty a já“.

Pokud promluvíte do vysílačky PMR, otevře se vám úplně jiný svět. Model zamčené místnosti tady nefunguje. Všechno je úžasně otevřené. Je v tom i kousek tajemna, protože ve skutečnosti nevíte, jak je to otevřené.

Když zmačknete na své PMR vysílačce tlačítko PTT (Push To Talk) neboli takzvaně zaklíčujete, můžete promluvit. Ale ještě než promluvíte, zkusme si společně představit, do jakého nového prostoru, do jaké nové reality to vlastně mluvíte.

Kolik rozměrů má svět PMR?

Je to jako byste vstoupili do obrovské haly. Nevíte přesně, jaké má rozměry. Nevíte, kam až sahá. Je v ní poněkud šero, možná dokonce úplná tma, takže vlastně nevíte, kdo už do té haly vstoupil před vámi. V téhle chvíli je nutné se spolehnout na svoje uši. Ještě nemačkejte PTT, ještě neklíčujte. Zkuste poslouchat.

Proč poslouchat? Protože nemáte v ruce mobil. Když zapnete mobil a budete ho poslouchat, nebude vám to k ničemu.

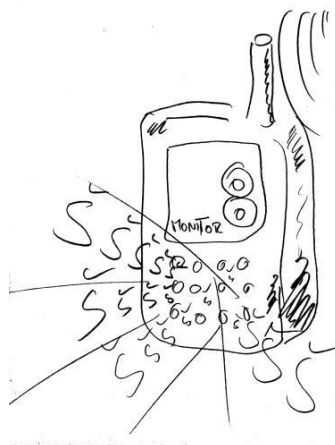
Když zapnete PMR, objeví se na vašem displeji kromě jiného číslo kanálu nebo frekvence. A vaše radiostanice v té chvíli naslouchá. Naslouchá všemu, so se na té frekvenci nebo na tom kanálu šustne. Tady nejste zavřeni v malé místnosti s jedním jediným člověkem na druhé straně GSM sítě. Tady slyšíte, co se děje v té velké hale, do které už před vámi mohl vstoupit neomezený počet lidí. Pokud někteří z nich budou spolu mluvit právě na kanále, který máte naladěný na svém přístroji, můžete je slyšet. Můžete, ale nemusíte. Záleží na tom, jak jsou v té hale od vás vzdálení. I na tom, co je mezi vámi. Může tam být prázdnno, pak uslyšíte dobře. Můžou tam být překážky (pomyslné skříně v té hale, skutečné budovy nebo kopce ve skutečném terénu). Pak uslyšíte hůře nebo vůbec. Ale nevadí, možná pomůže, když kousek popojdete. Pak třeba uslyšíte líp, nebo k vám doletí jiný hovor, který jste zatím neslyšeli.

Poslouchat je to první, co by měl člověk udělat, když vstoupí do toho zvláštního prostoru. Do prostoru, kde nevidí, kde jenom slyší. Do prostoru, kde jsou další lidé, jen zatím nevíme kteří. A tak si stoupněme a poslouchajme.

Monitor, šumová brána a našpicované uši

Možná neuslyšíme vůbec nic. Možná všichni v tom prostoru poslouchají jako my. Pak je potřeba našpicovat uši co nejvíc. Na vysílače PMR se to dělá zpravidla tlačítkem MONITOR. U některých je potřeba tu funkci najít v MENU. Zpravidla je možné to

dohledat v návodu. Pokud se to nepodaří, je možné zeptat se zkušenějších nebo jít systémem pokus omyl. Jakmile zapnete onen MONITOR, ozve se šum. Otevřeli jste tak zvanou šumovou bránu. Ta brána byla jako přivřené dveře. Přivřenými nebo zavřenými dveřmi proniká jen zvuk o určité hlasitosti. Co je tišší, zůstane za dveřmi. My jsme ale otevřeli ony pomyslné dveře. Říkáme, že jsme odskvelčovali. Té šumové bráně se totiž říká skvelč (anglicky squelch). U některých typů vysílaček je možné skvelč – tedy ty dveře buď otevřít, nebo zavřít. Nic mezi tím. U jiných mají několik stupňů pootevření. Zpravidla na stupnici 0, tedy otevřeno dokořán až 9 – tedy zavřeno. I přes zavřený (utažený) skvelč ale můžete něco slyšet.

A to je důležité. Když máte šumovou bránu zavřenou (utažený skvelč), může za těmi vašimi dveřmi probíhat nějaký hovor, který neslyšíte. A když v té chvíli začnete mluvit, je dost pravděpodobné, že budete rušit hovor za dveřmi. To se v dobré společnosti nedělá. Takže nejdřív otevřete svoje dveře dokořán. Odskvelčujte. Povolte skvelč. Pusťte monitor. Otevřete šumovou bránu. Tolika způsoby se to dá říct. A poslouchajte.

Cesta k prvnímu vysílání

Pokud skutečně v tom šumu nezaslechnete ani po chvíli žádný hovor, pak tam asi žádný neprobíhá. Teď už bychom mohli sáhnout po tlačítku PTT. Už, už bychom chtěli zaklíčovat a říct svoje první slova do vysílačky. Je tu ale ještě otázka, jak začít, jak do toho aparátu promluvit? Když se vrátíme k té představě, že vstupujeme do haly, do které nevidíme, můžeme se zachovat podle toho.

Ve slušné společnosti příchozí zpravidla nejprve pozdraví a představí se. Proč to nepoužít i tady. Já jsem pro. A jistě i ostatní, kdo už PMR používají, vás rádi přivítají, když začnete právě takhle.

Když se vydáváme do neznáma, bývá dobré vědět, jaký to lid obývá neprozkoumané prostory. Někdy je totiž výhodné znát aspoň trochu jeho zvyky. A co si budeme povídat i péemerkaři mají některé své specifické zvyky a postupy. Ačkoli na jejich dodržování se příliš nelpí. Navíc se trochu liší člověk od člověka nebo kraj od kraje. Je ale dobré si zapamatovat dvě slova. Výzva a kanál. Začněme od kanálu.

Nejde o kanál, do kterého by proudily odpadní vody. Nebo aspoň uživatelé PMR zpravidla chtějí, aby tam probíhaly normální rozhovory, a ne aby tam tekly nějaké odpadní vody (řeči).

Kanál je něco jako místnost v té velké hale.

Místnosti jsou oddělené zdi. Ty zdi jsou natolik dobře zvukově izolované, že mohou nezávisle na sobě probíhat rozhovory ve všech místnostech.

Přitom se ty rozhovory vzájemně neruší. Na PMR

je podle nově platné legislativy těch kanálů 16 + 16. Na šestnácti se provozuje léta používaná analogová technologie. Pro tu je v obchodech k dostání spousta PMR stanic. Na zbývajících 16 je provoz digitální. Stanice pro digitální technologii jsou zpravidla ve vyšší cenové kategorii. Provoz na obou technologiích má svoje specifika, se kterými vás dnes nebudu zatěžovat. Teoreticky je tedy v této hale 32 místností, ve kterých mohou probíhat vzájemně se nerušící komunikace.

Má to jeden háček. Do léta 2016 bylo pouze 8 analogových kanálů. Digitální vysílání je v plenkách a lidí vybavených odpovídajícími stanicemi je minimum. Většina operátorů na PMR používá analogové stanice, které na základě do nedávna platné legislativy mají 8 kanálů. Není tedy žádný problém sáhnout po cenově dostupné analogové stanici s 8 kanály. Dostanete tak v té velké hale přístup k osmi místnostem. V nich ale najdete naprostou většinu těch, kdo PMR používají.

Pojďme tedy vstoupit do jedné z těch místností. Po zapnutí radiostanice zpravidla bývá naladěn první kanál. Na tomto kanálu se komunikace odehrává na frekvenci 446.00625 MHz. Další 7 kanálů má vždy o něco vyšší frekvenci, ale technickými detaily se zatím nebudeme zabývat. Klidně se bez nich obejdete. Můžete vyzkoušet přepínání mezi kanály. Možná na některém z nich uslyšíte hovor. Pak jste v situaci, kterou už jsem popsal. Možná na žádném z nich žádný hovor neuslyšíte. A to přesto, že jste odskvelčovali, čili pustili MONITOR. Máte naladěný jeden z osmi kanálů. Posloucháte a nikoho neslyšíte.

Jak mluvit na PMR pásmu

Teď tedy konečně snad už nastal čas prvního vysílání. Já jsem vám sliboval vysvětlit před prvním vysíláním dvě slova. To první, kanál, už jsme spolu prošli. Zbývá ještě slovo výzva. Slovem výzva se vlastně začíná váš pokus o zahájení komunikace. Neříkáte: „Dobrý den, tady jsem,“ ačkoli ani to by jistě nevadilo. Můžete ale použít obvyklejší formulaci: „Výzva na kanále!“ A tu to máme. Spojením těchto slov vstoupíte do prostoru té ztemnělé haly, respektive do jedné z jejích místností způsobem v tomto prostoru obvyklým. Aby ti, kdo už v té místnosti (na kanále) jsou a

poslouchají, věděli, kdo další vstupuje do místnosti, bývá zvykem se představit. Tak jako když vstupujete dveřmi do normální místnosti, kde už někdo je.

Zpravidla se na PMR nepředstavujete svým občanským jménem, ale přezdívkou, nicknejmem neboli volačkou. A svoji volačku, jak se tomu niknejmu tady obvykle říká, si můžete vybrat jakou chcete. Přesto doporučuji použít způsob tvorby volačky, který je v této „hale“ obvyklý. Vaše křestní jméno a město, kde bydlíte nebo odkud obvykle vysíláte, když zrovna nejste na výletě. Moje volačka je tedy Tomáš Vlašim.

„Výzva na kanále! Tady je Tomáš Vlašim na Velkém Blaníku. Je někdo na příjmu?“

A to je moje (naše) první vysílání. Proč ta otázka na konci? Když si představíte, jak vstupujete do zhasnuté místnosti a říkáte dobrý den, já jsem Tomáš Dušek a přicházím z Velkého Blaníku, asi vám to nedá a na konci se zeptáte: „Je tady někdo?“ Můžete se zeptat tak, nebo: „Je někdo na kanále?“ A ten, kdo tam je, zrovna teď nemluví. Je na příjmu. Proto se zeptejte: „Je někdo na příjmu?“ Je ještě další možnost. Chcete s někým mluvit. Tedy chcete s někým udělat radiové spojení. Tak tedy může vaše otázka taky znít: „Má někdo zájem o spojení?“ Můžete to i upřesnit: „Má někdo zájem o spojení na Velký Blaník?“

Ať to řeknete tak či onak, teď už opravdu vysíláte. Už jste vstoupili do toho zvláštního prostoru. Do prostoru, kde se šíří radiové vlny všemi směry. Někdy letí nerušeně desítky kilometrů, jinde narazí po pár stovkách metrů a dál neproniknou. Stojíte v místnosti, jejíž tvar je pokaždé jiný. Dokonce se mění s každým vaším krokem. Jste v úžasném kreativním prostoru PMR.

Čas mluvit a čas poslouchat

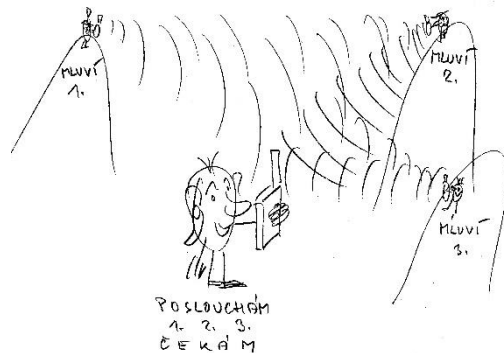
Dobře. Dali jste výzvu. Co teď? Zase poslouchat, poslouchat a čekat, jestli na vaši výzvu někdo zareaguje. Pokud ano a pokud to bude člověk, který už s PMR pracuje třeba i v rámci soutěžního vysílání, pravděpodobně vám odpoví slovem BREJK. Je to z angličtiny a je to krátké slovo, které se používá, pokud někoho na PMR slyšíte a chcete s ním mluvit*.

* Na licencovaných pásmech má slovo BREJK jiný význam, ale s tím si nemusíte lámat hlavu.

Tady ovšem narazíte na další zajímavou vlastnost, kterou se PMR odlišuje od mobilního telefonování. Do mobilu můžete mluvit jeden přes druhého a uslyšíte se, protože jste s tím druhým jakoby zavřeni sami dva do jedné místnosti, jak už jsem zmínil. S vysílačkou je to jiné. Pokud posloucháte, tak prostě jenom posloucháte. I kdybyste promluvili, stejně vás zatím nikdo nebude slyšet. Zatím. Takže posloucháte, a tak uslyšíte kohokoli ve vašem dosahu, kdo na kanále něco řekne.

Když dva mluví

Uslyšíte cizí hovory. Někdy uslyšíte i dva hovory najednou. Jako by na každé straně místnosti mluvil někdo jiný. Dolehnou k vám hlasy obou hovorů, ale přitom ty dva hovory mohou být tak daleko od sebe, že se navzájem neslyší. Stačí, aby místnost byla dost veliká. Stačí, aby lidé hovořící na stejném kanále, byli v terénu dost daleko od sebe nebo mezi nimi byly terénní překážky. V té chvíli můžete být zmateni a nerozumět ani slovo. Pak je jednoduché odejít do jiné místnosti, tedy změnit kanál. Nebo být trpělivý a čekat. A dál poslouchat. Trpělivost přeci přináší růže.

Ted' mluvím já

Jakmile ale stisknete tlačítko PTT, přestanete slyšet! Ted' je čas mluvit. A všichni, kdo poslouchají, kdo jsou na příjmu, vás slyší! Další velká odlišnost od mobilu. Tam vás slyší jenom a právě ten, koho jste vybrali ze seznamu a zahájili s ním hovor. Tady vás slyší všichni na kanále, kdo jsou na příjmu. A vy nevíte, kdo to je. Nevíte, kolik jich je. Nevíte, jestli s vámi chtějí mluvit. Když ale někdo z nich řekne BREJK, pak s vámi mluvit chce. Pojd'me s ním tedy mluvit.

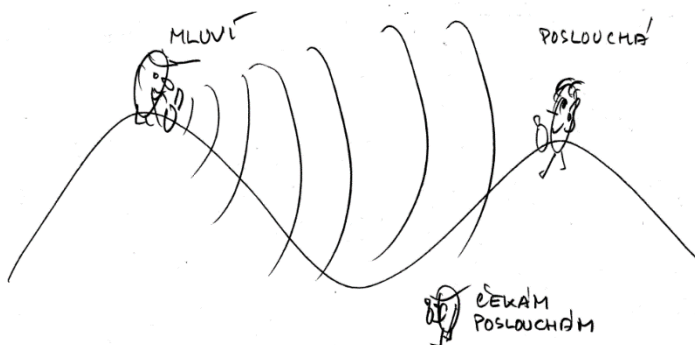
Nejjednodušší je říct: „Brejku pojd'.“ Tím ho vyzvete k tomu, aby se představil, řekl, odkud vysílá a pak bývá obvyklé sdělit druhé straně, jak je slyšet. U mobilu to většinou není nutné. Tam obvykle druhého slyšíte, a to srozumitelně. U vysílačky je to jiné. Mluvíme pořád o analogovém vysílání. To prochází k vám éterem a terénem jednou lépe, jednou hůře. Podle momentální konstelace. Proto je dobré druhému sdělit, jak ho slyšíme. Zpočátku to můžete popsat slovně. Slyším tě dobře. Je tam šum. Vypadáš mi. Nerozumím ani slovo. A podobně.... Časem si ale naposloucháte na pásmu to, že se používá určitá stupnice. Je to od nuly do pěti. Zpravidla před tím uslyšíte slovo RADIO. To slovo znamená asi tolik: „Ted' ti řeknu, jak tě slyším.“ Když se pak ozve: „Radio pět,“ znamená to, že na druhé straně spojení jste slyšet naprosto čistě. Jako z mobilního telefonu - dodává se někdy k tomu. Nebo jako kdyby ten druhý stál kousek od vás v té ztemnělé místnosti, kde ho nemůžete vidět. Ale podle hlasu a toho, co říká, už tušíte nebo víte, s kým máte tu možnost mluvit. Docela dobře se dá komunikovat i při RADIO 4. Tam už je mírné rušení, ale příjem je dobrý a srozumitelný. Při RADIO 3 (zkracuje se při psaní R3 nebo 3R) je už poslech namáhavý, ale mělo by být ještě všechno srozumitelné. Při R2 je srozumitelnost jenom částečná. To už opravdu není pro každého. Tady se musí často opakovat, co už člověk řekl. Ale pak je o to větší radost, že se ta

komunikace aspoň v minimální míře nakonec podařila. I to je naprosto odlišné od mobilů. Tam když to „nemluví“, tak zavěsíte. U vysílačky, když slyšíte špatně, zpravidla je to tím, že to spojení je něčím zvláštní. Třeba jste se dovolali někam hodně daleko. Nebo přes nějaké terénní překážky. A skutečný péemerkař si takové spojení užije a pokusí se ho dokončit, neutíká z boje. Ano, někdy může být uskutečnění spojení boj a dobrodružství. A to je další věc, kterou přináší PMR. Kdybych chtěl parafrázovat Foresta Gumpa, řekl bych: „PMR je jako bonboniéra. Nikdy nevíš, co ochutnáš.“ Když už jsem u té srozumitelnosti. Při vysílání se tomu říká čitelnost, ale na to přijdete časem. Když vám někdo řekne: „Nečtu tě,“ tak vás nepovažuje za knihu, ale prostě vám v rádiu nerozumí. To je pak R2 nebo R1, při kterém sice víte, že tam asi někdo vysílá, ale nerozumíte ani slovo. Prostě ho nečtete. ☺

Ještě zbývá nula, místo které se používá slovo negativ. To znamená jediné. Neslyším tě. Je divné říkat někomu, koho neslyšíte, že ho neslyšíte? Nezapomeňte, že na kanále zpravidla nejste sami. Navíc někdy je slyšitelnost jednosměrná! Někdo vás slyší a vy jeho ne. A někdo třetí vás může slyšet oba a upozornit na tu druhou stanici. Pak nezbyvá než sdělit do éteru, že ho neslyšíte. Že je to negativ.

Když někdo mluví a chceme se přidat

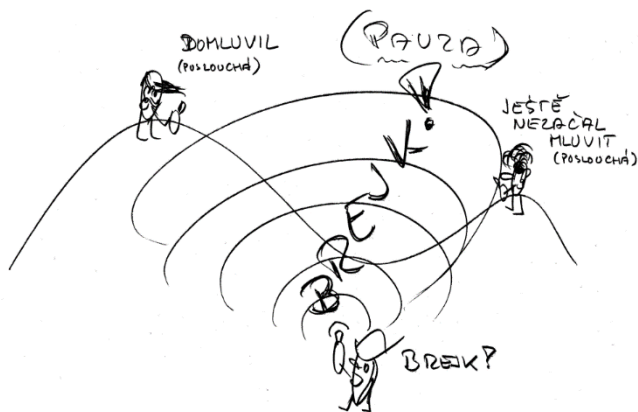
V předchozích odstavcích jsme tedy začali vysílat. Dali jsme výzvu a někdo se nám ozval. Situace může ale být i opačná. Možná uslyšíme hovor, který nás zajímá. Rádi bychom se přidali. Ale jeho účastníci o nás nevědí! Nezapomeňme na to, že o nás nevědí. Také je potřeba si uvědomit to, o čem už jsem psal.

Když má účastník hovoru zaklíčováno, neslyší. Tedy když dva mluví, má zaklíčováno na střídačku jeden, pak druhý, a tak pořád dokola. Pokud začnete klíčovat a mluvit současně s jedním z nich, pak vznikne problém. Buď bude váš signál slabší a ten poslouchající uslyší stále jen svoji dosavadní protistanici, nebo bude váš signál silný a pak pravděpodobně dojde k interferenci obou signálů. Nebudu zabíhat do fyzikálních podrobností, ale u poslouchajícího to způsobí problém. Pravděpodobně nebude rozumět ani jednomu z vás. Poznáte to podle toho, že následně zřejmě sdělí svojí protistanici: „Někdo tě smazal.“ Takovéhle mazání cizího hovoru je stejně neslušné, jako bez zeptání vstupovat do cizího hovoru v kavárně. Jak tedy na to?

Když probíhá hovor, obě strany se střídají. Ve chvíli, kdy jeden z nich dokončí svou řeč a pustí tlačítko PTT, vznikne mezera. Ta mezera trvá jen do té doby, dokud nezaklíčuje zase druhá strana. Pokud ta dvojice počítá s tím, že někdo třetí může

chtít udělat spojení, a je ochotna pustit třetí stanici do hovoru, potom zpravidla při předání nechávají malou mezeru. Oba jsou chvíli na poslechu. Do té mezery můžete zaklíčovat a říct to svoje slovíčko: „Brejk.“ Pokud nechávají mezery delší, pak můžete doplnit i svoji volačku: „Brejk, Tomáš Vlašim.“ Tím dáte najevo, že byste chtěli udělat spojení s někým z nich.

Pokud vás někdo z nich zaslechl, měl by vám to dát na vědomí. Například tím, že hned nenaváže na hovor druhé strany, ale řekne třeba: „Brejku, vydrž,“ nebo: „Brejku, počkej, za chvíli tě pustíme.“ Nebo něco podobného. Pokud jste stihli s brejkem i volačku, je pravděpodobnější, že se dostanete na řadu dříve, zvláště jsou-li ti dva v nějaké soutěži a čekají sami také na možnost dalších spojení. A proto když sami děláte nějaké spojení, nezaklíčujte hned, jak vám protistrana předá slovo. Nechte pauzu, aby se vám mohli ozvat další „brejci“. Povede se vám tak mnohem víc spojení a budete v pohodě všichni, kdo jste se na kanále sešli.

Vzhůru na portejbl

Možná bych tu měl uvést ještě jedno slovíčko, které v éteru často zaslechnete. Je to slovo portejbl. Pokud se to slovo ozve, následuje za ním název místa, odkud dotyčný vysílá. Tedy moje výše uvedené: „Tady je Tomáš Vlašim na Velkém Blaníku,“ by potom znělo: „Tady je Tomáš Vlašim, portejbl Velký Blaník. A tak až sami vyrazíte na svůj první výlet s vysílačkou, tedy na svůj první portejbl, můžete říkat třeba:

„Tomáš Vlašim, portejbl Ještěd.“

Možná se vás po přečtení tohoto e-booku zmocní pocit, že slibovaná svoboda je vykoupena spoustou pravidel, záhadných formulací a divných slov. Ve skutečnosti to tak není. Všechno, co jste si přečetli, jsou doporučení, nebo chcete-li, dobře míněné rady. Můžete začít docela obyčejně. Časem ale poznáte, že kus dobrodružství při PMR vysílání je obsaženo právě v tom, že nikdy nevíte, komu, kam a v jaké kvalitě se v terénu dovoláte. Pak je velmi účelné určitá jednoduchá pravidla dodržovat, abyste si s druhou stranou lépe rozuměli.

Pokud se ale chcete opravdu ponořit do vln PMR a užívat si to, nejprve hodně poslouchejte. Pak čtěte na internetu, ptejte se v diskusích (doporučuji vzkazník na cbpmr.cz) a zase poslouchejte.

Objevíte kouzlo tohoto zvláštního světa plného nečekaných kontaktů a přátelství tvořících se postupně přes kopce a doliny i nejrůznější nečekané překážky.

A ještě pár slov pro ty, kdo čekají na ty další varianty péemerkářského prostoru. Ty přijdou na řadu, pokud vyrazíte do obtížnějšího terénu nebo do ciziny. Především pokud tam vyrazíte ve skupině. Pokud v takové chvíli máte všichni svoje péemerkky naladěné na stejném kanálu, pak se navzájem neztratíte a komunikace v cizině vás nebude stát ani korunu. Přitom PMR smíte bez dalších povolení používat nejen u nás a našich sousedů, ale v celé Evropské unii i leckde jinde.

Pár slov a prosba na závěr

Děkuji, že jste dočetli až na konec. Věřím, že jste si i něco odnesli. Především inspiraci pro vaše vlastní PMR vysílání. Bude mi potěšením, pokud na tento e-book upozorníte své přátele či známé. Jen vás prosím, nepřeposílejte jej dál. Potřebuji zpětnou vazbu. Potřebuji informaci o skutečných čtenářích, abych mohl pracovat na dalších článcích, blogu, videoblogu a dalších aktivitách. Doporučte tedy raději web, kde si mohou zájemci e-book stáhnout a kde jste si jej, předpokládám, stáhli i vy: <https://pmr.vcechach.net/>

I na tento e-book se vztahuje zákon autorský. Šíření e-booku bez souhlasu autora je v rozporu s tímto zákonem. Děkuji, že dodržíte zákon.

Na slyšenou s vámi na vlnách PMR se těší

Tomáš Vlašim

